

Arkæologiske Undersøgelser 2022

KØBENHAVNS MUSEUM

KØBENHAVNS
MUSEUM

MUSEUM OF
COPENHAGEN

Indhold

Forord	3
Alle årets undersøgelser	4
Indre By	5
Amager	10
Brønshøj	14
Christianshavn	16
Frederiksberg.....	18
Frederiksstaden	21
Holmen og Arsenaløen	24
Nordhavn.....	28
Nordvest	29
Nørrebro.....	31
Slotsholmen.....	32
Sydhavnen	33
Valby.....	36
Vanløse.....	38
Vesterbro.....	39
Østerbro	40

Forsidefoto: "Hollænderdybet" af Per Jansson

Forord

For andet år hvor vi har samlet Københavns Museums graveaktivitet i en kort oversigt. I 2022 ligger mange undersøgelser igen i København centrum, men der er ligeledes foretaget en del overvågninger udenfor bykernen, hvilket har øget vores kendskab til både broerne, yderkvartererne, Frederiksberg og Amager.

Blandt årets udgravninger fremhæves undersøgelsen på Hollænderdybet med et særdeles spændende skeletmateriale samt udgravningen ved Dragespringvandet i hjertet af København og ikke mindst fundet af jernalderhuse ved Nørre Fælled skole.

Museets arkæologer har været i felten på 61 forskellige sager i løbet af året. Mængden er dermed landet på stort set samme niveau som året forinden. Der har været en del overvågninger hvor arkæologen har måtte køre til og fra opgaven. Det har været udfordrende, men der har været stor beredvillighed både hos arkæologer og sagsansvarlige for at tilrettelægge og gennemføre opgaverne på bedste vis.

Gennemgangen tager ikke højde for, hvor stort eller lille det arkæologiske udbytte har været.

Beskrivelserne er ikke uddybende, men giver et overblik over hvilke undersøgelser der har været foretaget, og hvor.

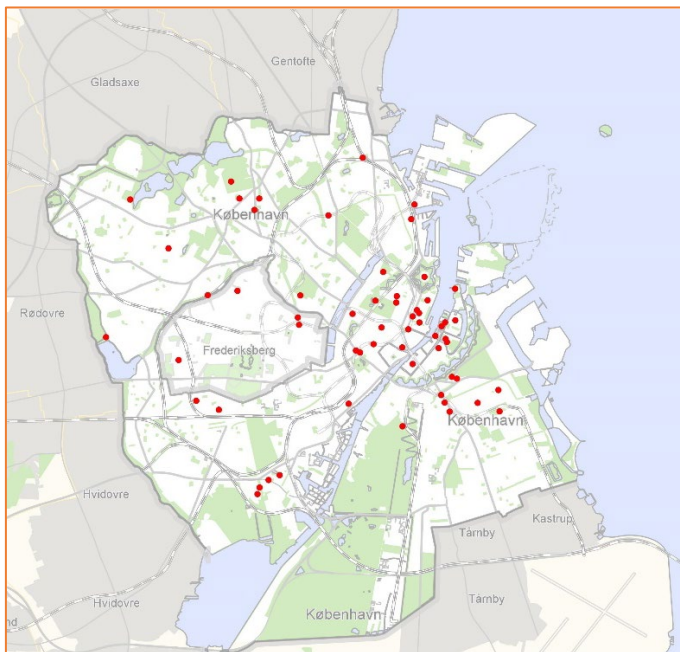
På kortene over de forskellige bydele/områder er de forskellige sagers position markeret med en lille prik foran sagsnummeret.

Resumeerne er udført af deltagerne på de forskellige sager, og indsamlet og redigeret af undertegnede.

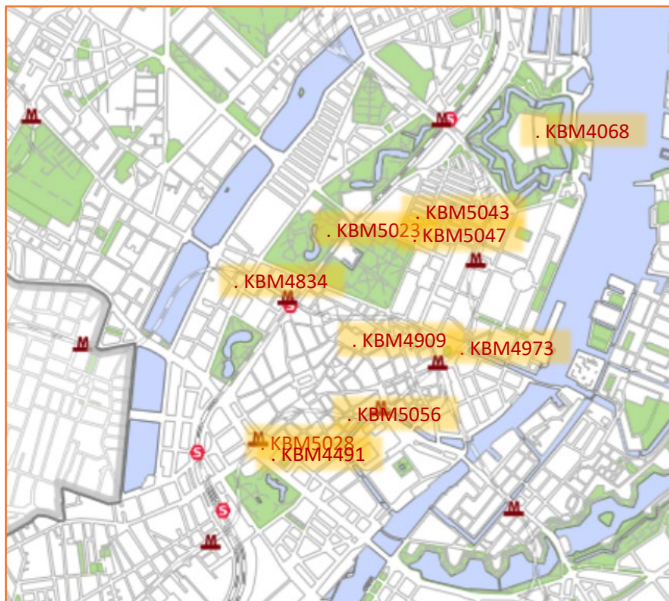
Udgravningsrapporter lægges løbende på museets hjemmeside. I takt med at de færdiggøres.

Tim Slumstrup Aunkilde og Gunvor Christiansen

Alle årets undersøgelser

Indre By

KBM4068 **Kastellet**

Udgravning (2019-2022)

Fund og strukturer relateret til Kassellets opbygning og virke fra 1660'erne til i dag.

Deltagere: Camilla Haarby Hansen, Niels Henrik Andreasen, Mikkel Blichfeldt Siebken, Rikke Simonsen, Marc Kaspersen Hauge, Nikolai Fenger Pedersen, Mads Øvig Bjerregård, Klaus Sidenius Hvid, Samuel Keenan, Christian Andreas Flensborg og Jesper Nyrup Drejer

Der blev afdækket omfattende levn af fundamenterne til det aldrig fuldendte slot i Kastellet, fundamenter til øvrige nedrevne bygninger, tidligere vandforsyning i form af trævandør og brønde, levn af brolagte flader, spor af

affaldshåndtering og kloakering samt omfattende opfyldslag, der vidner både om det anlægsarbejde, der er gået forud for Kastellet i dets nuværende form samt om datidens brug og forbrug af genstande af enhver art.

KBM4491 **Dragespringvandet**

Udgravning

Samuel Keenan, Stine Damsbo Winther, Nikolai Fenger Pedersen, Terje Stafseth og Per Jansson

I en udgravning af Rådhuspladsen under dragespringvandet fremkom tykke opfyldslag af Københavns befæstnings voldgrav ved den vestlige byport. Her fandtes tegn på opbygningen af voldgravens udvidelse og renovering, samt talrige fund i voldgravsfylden.

KBM4834 **Vendersgade 1-34**

Forundersøgelse (Påbegyndt 2021)

Opfyldslag fra 1600-1700-tal

Deltagere: Andréa Borgius, Nikolai Fenger Pedersen, Per Jansson, Nanna R. Jensen

Tracéet går hen over middelaldervolden, 1600-tals-volden, og området mellem byen og søerne. De synlige meget fundførende lag med yngre rødgods kridtpiber mm. i dybder 0,5-0,7 m under eksisterende overflade tolkes som mulige planeringslag.

KBM4909 Klareboderne 1-2

Forundersøgelse

Bygningsrester og yngre opfyldslag.

Deltagere: Morten Steineke, Matteo Laudato, Rikke Simonsen, Gerd Bindsbøl Ravnholt

Tilsyn i forbindelse med etablering af fjernvarme mellem Klareboderne nr. 1 og nr. 4. I en nordgående stikkgrøft mot Klareboderne nr. 1 framkom deler av et murforløp ovenpå fundamentstein omgitt av nedrivningmasser. Muren ha vært en stein bred og bevart i ca. 30 cm's høyde tilsvarende 3-4 skifter. Teglsteinene var rødbrune og bestod av såkalte normalstein og fugene av kalkmørtel.

Undersøkelsen og overvåkingen viser at det i en begrenset dybde under dagens gatenivå finnes oppfyllsmateriale og kulturlag fra det 20. århundre og at det utenfor fasaden til Klareboderne nr. 1 finnes fundamentrester og raseringslag etter den bygning som skal ha stått på matrikkel nr. 7, Rosenborg Kvarter før varehuset *Messen* ble oppført i 1895.

KBM4973 Kongens Nytorv 24

Forundersøgelse

Fundamentsten, opfyldslag og kulturlag 16-1700-tal.

Deltagere: Simone Mayer, Niels Henrik Andreasen, Andréa Borgius, Stine Damsbo Winther, Nikolai Fenger, Marc Kaspersen Hauge, Ida Hornung, Per Jansson, Mattias Møller, Morten Steineke og Zenon Topcagic

Ledningstrace langs husfacade var kun 0,5-0,7 m bredt, men op til 3 m dybt og omfattede i alt 50 m længde. Der blev fundet ca. 20 syltsten af et tidligere fundament til den bestående bygning. Desuden fremkom syv forskellige affalds-

og kulturlag med dyreknogler og keramik, som kan dateres til 1600-tallet. De står formentlig i sammenhæng med udbygningen af området efter at den tidligere befæstning med voldgraven langs Gothersgade var blevet opgivet. En sten med rester af indgraveret tekst, måske gadenavnet "Pistolstræde", kan via skrifttypen dateres til midten af 1700-tallet og det passer godt med opførslen af den nuværende bygning i 1738/39.

KBM5023 **Observatoriet, Botanisk have**

Forundersøgelse

Forsvar, mølle

Deltagere: Terje Stafseth, Anine Madvig Struer, Niels Henrik Andreasen

Der blev registreret konstruktionslag der relateres til Rosenborg Bastionens opbygning, samt et stenfundament der relateres til den ældre mølle som stod på bastionen i perioden 1700-1850

KBM5028 **Helmershush, Rådhuspladsen 2-4**

Forundersøgelse

Voldgrav, middelalder

Deltagere: Anine Madvig Struer, Andréa Borgius

Forundersøgelse i form af mindre prøvehuller i kælderen, hvor det kunne dokumenteres, at der under bygningen er bevaret rester af den middelalderlige voldgrav, der er blevet opfyldt og tildækket i forbindelse med konstruktionen af byens senere befæstning.

KBM5043 **Olfert Fischers Gade 53**

Forundersøgelse

Opfyldslag fra 1700-tallet og frem

Deltagere: Tim Slumstrup Aunkilde og Morten Steineke

Der eftersøgte mulige begravelser i et mindre felt, da flere tidligere er fundet i området. I undersøgelsen fremkom ingen.

KBM5047 **Sølvgades Skole**

Forundersøgelse

Mur fra 1800-tallet

Deltagere: Tim Slumstrup Aunkilde, Matteo Laudato og Inger Bech Hebelstrup

Under skolegårdens belægning fandtes opfyld fra 17- og 1800-tallet, samt resterne af en mur fra bygning ud mod Kronprinsessegade. Skolebygningens byggegrube blev ligeledes registreret.

KBM5056 **Naboløs 2**

Forundersøgelse

Kulturlag. Middelalder

Deltagere: Terje Stafseth

En håndboring langs facaden og påviste et organisk tørvelag under fundamentet som er spor efter strandlinjen fra tidlig middelalder.

Amager

KBM4982 Prags Boulevard 49-55

Forundersøgelse

Moderne tid og frem.

Deltagere: Mikkel Blichfeldt Siebken

Forundersøgelsens formål var at afsøge mulige spor fra erdebøllekultur i det tidligere kystlandskab. Der fremkom ingen fund i forbindelse med undersøgelsen.

KBM5003 **Ved Amagerport og Svinget**

Forundersøgelse

Deltagere: Samuel F. Keenan

Kort besigtigelse af tracé på lokalitet ved gammel strandlinje. Steril undergrund ikke nået i det op til 90 cm dybe tracé, som indeholdt moderne stabilgrus i toppen og nederst mørk fyld med murbrokker og husholdningsaffald i form af dyreknogler, glas og rødgods.

KBM5007 **Hollænderdybet**

Udgravning

Begravelsesplads fra midt 1700 til midt 1800-tallet.

Deltagere: Tim Slumstrup Aunkilde, Per Jansson, Nanna R. Jensen, Anine Madvig Struer, Matteo Laudato, Klaus Hvid og Terje Stafseth.

I et snit på langs med Hollænderdybet fremkom 48 begravelser med kister og bevarede skeletter. Begravelsespladsen også kaldet Slavekirkegården, tilhørte Tugt- Rasp og Forbedringshuset på Christianshavn, og skeletterne kommer fortrinsvist derfra. Men samtidig har kirkegården fungeret som begravelsesplads for folk, der ikke måtte komme i indviet jord.

KBM5010 **Hallandsgade**

Forundersøgelse

Affaldsgruber, teglstensbygget vejbrønd fra 1800-tallet

Deltagere: Niels H. Andreasen, Stine D. Winther, Nikolai Fenger Pedersen

Ved overvågning af fjernvarmearbejde i en sidegade til Amagerbrogade fandtes en firkantet, teglstensbygget vejbrønd fra 1800-tallet og et par større affaldsgruber fra samme periode.

KBM5017 **Faste Batteri**

Forundersøgelse

Militæranlæg Nyere Tid

Deltagere: Anine Madvig Struer

Overvågning af oprensning af sivbevoksningen i voldgraven på det fredede fortidsminder Faste Batteri fra slutningen af 1700-tallet.

KBM5020 **Store Møllevej 13**

Forundersøgelse

Befæstning, opfyld, Nyere Tid, Moderne Tid

Deltagere: Anine Madvig Struer og Mikkel Blichfeldt Siebken

Overvågning af ny fjernvarme. Ved undersøgelsen kunne dokumenteres mulige rester efter det nedlagte militæranlæg "Svenske Skanse" anlagt i begyndelsen af 1700-tallet og taget ud af brug igen i begyndelsen af 1800-tallet.

KBM5030 **Store Møllevej 12**

Forundersøgelse

Befæstning, opfyld, Nyere Tid, Moderne Tid

Deltagere: Anine Madvig Struer, Inger Bech Hebelstrup og Per Jansson

Overvågning af grøfter til kloak i forbindelse med ny institution. Ved undersøgelsen kunne dokumenteres mulige rester efter det nedlagte militæranlæg "*Svenske Skanse*" anlagt i begyndelsen af 1700-tallet og taget ud af brug igen i begyndelsen af 1800-tallet.

KBM5049 **Spaniensgade 7-11**

Forundersøgelse

Muldlag, Moderne tid.

Deltagere: Nikolai Fenger Pedersen

Ved undersøgelsen blev der påtruffet et tykt lag muldjord, der kan hidrøre den gamle Sundby Øster landsby. Der synes at være et øvre forstyrret lag med moderne affald, og et nedre uforstyrret muldlag uden fund. Der blev under undersøgelsen ikke fundet spor af ældre anlæg i undergrunden i det lille undersøgelsesområde.

KBM5071 **Sorteringspunkter Amager Øst**

Forundersøgelse

Deltagere: Lena Diana Tranekjer og Stine Damsbo Winther

Flere spredte huller skal udgraves på Amager til affaldssorteringspunkter. De foreløbige undersøgelser har givet mindre men gavnlige indblik i Amagers ældre kultur- og natur overflader

Brønshøj

KBM4809 **Brønshøj Vandtårn**

Forundersøgelse

Bronzealder - 1600-tal

Deltagere: Anine Madvig Struer og Tim Slumstrup Aunkilde

Overvågning af placering af cykelstativer i umiddelbar nærhed af, hvor der sidste år fremkom bopladsspor, inklusive treskibede huse, fra jernalder og vikingetid.

Der fremkom ingen nye arkæologiske anlæg eller genstande.

KBM5046 **Gadelandet 25**

Forundersøgelse

Oldtid. Grube.

Deltagere: Per Jansson

I forbindelse med omlægning af fjernvarme ved Husumvold Kirke blev der registreret et anlæg fra forhistorisk tid. Anlægget bestod af en større grube. I gruben blev der indsamlet nogle stykker forhistorisk keramik, sandsynligvis fra ældre jernalder. I øvrigt var området meget forstyrret, og ingen andre fortidsminder blev ikke registreret.

Christianshavn

KBM5035 **Andreas Bjørns Gade m.fl**

Forundersøgelse

Kunstig ø med industri. 1800-tallet

Deltagere: Klaus Hvid, Anine Madvig Struer, Inger Bech Hebelstrup, Gerd Bindsbøj Ravnholt og Mikkel Blichfeldt Siebken.

Fund af industrielle strukturer og lag fra opbygningen af den kunstige ø, blandt andetrepræsenteret i form af brædder i forbindelse med opfyldslag.

KBM5074 **Torvegade 26**

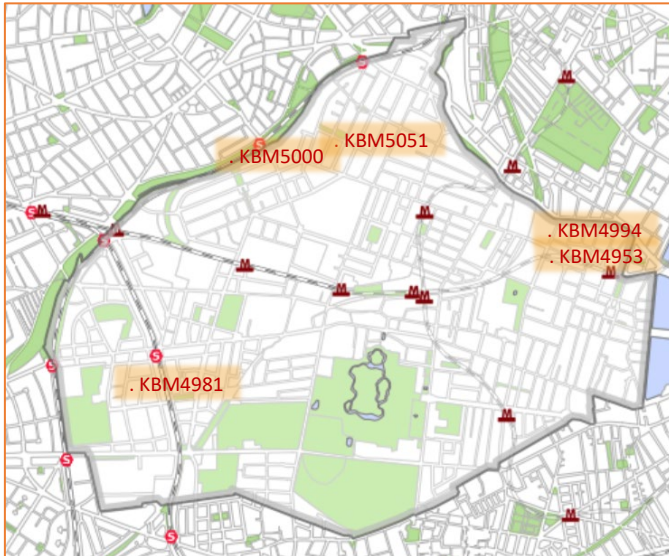
Forundersøgelse

Trævandrør og kulturlag. 1700-tallet til nyere tid.

Deltagere: Tim Slumstrup Aunkilde og Ida Hornung

Et få kvadratmeter stort hul i cykelstien afslørede bevarede kulturlag fra 1700-tallet og frem. Heriblandt et velbevaret trævandrør og en større mængde metal- og keramikaffald. Fund af mulig instrument-skrue og bådshage.

Frederiksberg

KBM4953 **Bülowsvej 27**

Forundersøgelse

Skelgrøfter, grøfter, gruber, opfyld, bygningsfundamenter.
Nyere Tid, Moderne Tid

Deltagere: Anine Madvig Struer og Andréa Borgius

Fortsættelse af forundersøgelse påbegyndt i 2021. Samlet set fremkom der spor, i form af skelgrøfter, grøfter og gruber, efter områdets anvendelse som landbrugsjord før grunden bebygges i midten af 1800-tallet, samt fundamentrester fra nogle af de tidlige bygninger på arealet, der har været brugt af den tidligere Landbohøjskole. Dertil fremkom en bevaret og funktionsdygtig granitopbygget kloak, der krydser over Bülowsvej.

KBM4981 **Troels Lundsvej**

Forundersøgelse

Pågående arkeologisk forundersøkelse i form av overvåkning ved nyanleggelse av regnvannssikring på Troels Lunds Vej og omkringliggende gater.

Til tross for et omfattende anleggsarbeid, hvor anslagsvis ca. 9 000 m² skal fjernes maskinelt under overvåkning til en dybde av ca. 1 m UNO har hittils ingen arkeologiske levninger framkommet, med unntak av enkelte løsfunn av senere dato. Den åpenbare mangelen på forhistoriske som historiske indikasjoner skal ses i sammenheng med at undersøkelsesområdet og anleggsgrøftene i høy grad er påvirket av moderne aktiviteter – satt i sammenheng med etableringen av nåværende bebyggelse fra siste halvdel av det 20. århundre.

Deltagere: Morten Steineke, Tim Slumstrup Aunkilde, Simone Mayer, Andréa Borgius, Anine Madvig Struer, Niels Henrik Andreasen, Inger Bech Hebelstrup, Camilla Haarby Hansen, Terje Stafseth og Mikkel Blichfeldt Siebken.

KBM4994 **Bülowsvej ved Ågade/Åboulevard**

Forundersøgelse

Opfyldslag. Nyere tid

Deltagere: Simone Mayer, Ida Hornung, Nikolai Fenger Pedersen, Inger Bech Hebelstrup, Matteo Laudato, Nanna R. Jensen, Klaus Hvid og Tim Slumstrup Aunkilde

Fortsat fra i 2021: Under undersøkelsen er der påtruffet omrodete opfyldslag med fund, fra 17/1800-tallet, syldstenspakning i forbindelse med en omlagt å. Jernsprosper fra den gamle jernbane (omkr. 1900) kunne ses i profilerne. Fund af potentielle muldrag fra det oprindelige å forløb, i

form af sorte organiske lag opblandet med blåler. Trækonstruktioner af pæle og planker formentlig som primitiv spuns til opbygning af mandshøje hovedkloaktunnel fra slut 1800-tallet af mursten og cement. Der fremkom ligeledes en aktiv kloak fra slut 1800-tallet, opbygget af huggede sten med granittag.

KBM5000 **Bellahøj-Lindevang Kabellægning**

Forundersøgelse

Opfyld af Engareal. 1800-tallet

Deltagere: Tim Slumstrup Aunkilde.

Løbende overvågning ved længere kabelnedlægningsforløb, med særligt fokus på underboring af Grøndalsparken. Den ældre vådbund fra den rørlagte å i parken blev aldrig nået.

KBM5051 **Egernvej, fase 1**

Forundersøgelse

Opfyld efter brændt bygning.

Deltagere: Nikolai Fenger Pedersen og Tim Slumstrup Aunkilde

En brand destruerede i slutningen af 1800-tallet en større bygning i parken på Egernvej. Der blev registreret en større mængde affald i den opfyldte brandtomt. Dels i form af brokker fra selve bygningen, men ligeledes megen, især lokalt, industriaffald.

Frederiksstaden

KBM4964 **Bredgade 30-78**

Forundersøgelse og Udgravning

Brokonstruktion, trævandør, opfyldslag. 1600-1800-tallet

Deltagere: Mikkel Siebken, Niels Henrik Andreasen, Terje Stafseth og Klaus Hvid

Undersøgelserne fortsætter fra 2021. Her findes rester af kanalen, fra under Fredericagade, samt en rudimentær træplatform. Det undersøges om plankerne har haft forbindelse med en bro over kanalen. Resultaterne om disse er endnu usikre.

KBM5012 **Sct. Annæ Plads 15**

Forundersøgelse

Murforløb 1700-tallet.

Deltagere: Morten Steineke

Tilsynsarbejd sammenheng med anleggsarbeid på Skt. Annæ Plads 15 og Den svenske ambassade. Ved gravearbeidet framkom foruten funnførende kulturlag deler av et murforløp orientert i NØ-SV-lig retning. Fullmuren lå ovenpå et steinfundament av runde naturstein.

Murforløpet syns på et kort over Skt. Annæ Øster Kvarter fra årene 1757-1807, men mangler på Geddes eleverede kort fra 1761. Utfra disse data er det enten snakk om en midlertidig bygning fra midten av det 18. århundre eller en bygning fra slutten av samme sekel. Hva denne mindre bygningen representerer er derimot uklart.

KBM5026 **Amaliegade 40A/Toldbodgade 95**

Udgravning

Fundrigt voldgravsopfyld og jordankre/fundamenter af træ. 1700-tallet

Deltagere: Andréa Borgius, Rikke Simonsen, Terje Stafseth, Niels H. Andreasen Anine Madvig Struer og Klaus Hvid

Udgravning i voldgrav anlagt som del af forstærkningen af Københavns forsvar efter den svenske belejring 1658-1660. Voldgraven havde en relativ kort funktionstid og blev fyldt op igen med affald fra byen. Således fremkom der ved de arkæologiske undersøgelser et stort og varieret genstandsmateriale, der afspejler københavnernes liv i begyndelsen af 1700-tallet. Fra en senere periode, formentlig

grundlæggelsen af Frederiksstaden, blev der fundet flere jordankre eller fundamenter af svære træbjælker.

KBM5069 **Jardins Pavillon**

Forundersøgelse

Deltagere: Niels H. Andreasen

I forbindelse med reovering af Jardins Pavillon (opført 1761-63) i haven bag Chr. VII's palæ på Amalienborg, blev der foretaget en afgravning inde i pavillonen, der oprindeligt fungerede som voliere. Resterne af fire fuglefontæner af sandsten blev registreret, herunder dele af det rørsystem, som førte vand til fontænerne. I midten af pavillonen fandtes toppen af en stor fundamentbue i teglsten, som har understøttet pavillonens vægge og gulv. Endelig fandtes de nedre skifter til en skillemur, der stammer fra indretningen af pavillonen til beboelse i 1849. Blandt genstandsfundene skal fremhæves et fragment af en sokkel med guldbelagt, båndomviklet trestokstav; et kakkelfragment med et fuglemotiv; fragmenter af drikkeglas samt en lille, komplet nønkenflaske.

KBM5073 **Frederiksgade 18**

Større arkæologisk forundersøgelse

Fundamenter, Murforløb og opfyldslag. 1600-1800-tallet

Deltagere: Stine Damsbo Winther, Niels Henrik Andreasen og Per Jansson.

Større rester af fundament og murkonstruktion, fra fritstående mur mellem Frederiksgade 18 og 20. Formodentligt opført som del af Frederik V's planlagte prestigebyggeri i 1749

Holmen og Arsenaløen

KBM4265 Christiansholm

Udgravning

Bolværk, opfyldslag, 1700-1900-tallet

Deltagere: Gerd Bindsbøl Ravnholt, Per Jansson, Morten Steineke og Karen Green Therkelsen

Bolværker og opfyldslag blev registreret i forbindelse med mindre ekstraarbejder udenfor den udgravede byggegrube.

KBM4737 **Kuglegården Ø**

Forundersøgelse og Udgravning

Bolværk i flere faser, 1730-erne og frem.

Deltagere: Morten Steineke, Christian Flensborg, Terje Stafseth, Niels Henrik Andreasen, Per Jansson, Anine Madvig Struer, Gerd Bindsbøl Ravnholt, Inger Bech Hebelstrup, Tim S. Aunkilde, Nikolai Fenger Pedersen, Klaus Hvid, Sam Keenan og Ida Hornung.

Hjertepæle samt både lodrette og vandrette planker har holdt jorden på plads, støttet af skrånstillede stormpæle. Den yngste fase har været fæstnet af jordankre.

I en byggegrube ved Trangravshusene fremkom også et bolværk tilhørende den vestlige kaj på Pramlaugets Plads. Her var der tale om et simplere anlæg, der blot bestod af hjertepæle og ingen jordankre.

KBM4923 **Danneskjold Samsøes Allé 28**

Forundersøgelse

Opfyldslag, bolværk, Nyere Tid

Deltagere: Anine Madvig Struer, Mikkel Siebken, Mads Bjerggård, Matias Møller, Kimmie Manniche og Anne-Sofie Heen Kraglund

Afslutning af forundersøgelse påbegyndt i 2021. Overordnet set kunne der registreres opfyldslag og en indvendigt konstruktionsstruktur/bolværk fra anlæggelsen af den kunstige Ø Pramlaugets Plads. Det kunne konstateres at opfyldningen ikke er sket på må og få, men med bevidst brug af forskellige typer opfyld forskellige steder i arbejdsprocessen. Desuden fremkom en større koncentration

af nyt, men ituslået kinesisk porcelæn, der var blevet dumpet i forbindelse med opfyldningen.

KBM4999 Dannerskjold-Samsøes Alle 1

Forundersøgelse

Bolværk, opfyldslag. 17-1800-tal

Stine Damsbo Winther og Zenon Topcagic

Registrering af bolværker, der vurderes at stamme fra anlæggelsen af Pramlaugets Ø i 1779

KBM5011 Nyholm, Under Kronen

Forundersøgelse

Teglstensstruktur, kulturlag, bygningselementer fra 1700-tallet

Deltagere: Niels H. Andreasen, Mikkel B. Siebken, Christian A. Flensborg

Overvågning af jordarbejder i forbindelse med renovering og sikring af den fredede hovedvægtsbygning 'Under Kronen', Nyholm. Opfyldsjorden under terrændækket inde i Hovedvagten indeholdt en del knogler af tamdyr, men relativt få arkæologiske genstande. Hovedparten af fundene dateres til 1740-1850, hvoraf de fleste sættes i forbindelse med Hovedvagtens opførelse i 1744/45 og senere ombygninger. Tre jorddækkede vægfundamenter, fire gulvbærende(?) træstolper, og underdelen af en teglbygget oven blev undersøgt i den nordlige del af Hovedvagten.

KBM5013 **Lynetten, Kaj 689, fredet fort.**

Forundersøgelse

Ingen væsentlige arkæologiske anlæg.

Deltagere: Klaus Hvid

Overvågning af anlægsarbejde i forbindelse med renovering af kajfronten på det fredede anlæg Lynetten. Undersøgelsen strejfede blot den originale ø-overflade, og de eneste observationer bestod af to mindre fund. En hank af yngre rødgods og et stykke porcelæn.

KBM5060 **Pramlaugets Plads**

Forundersøgelse

Deltagere: Sam Keenan og Gerd Bindesbøl Ravnholt

Bolværk

Anleggsarbeid i byggegrop bare delvis påbegynt og satt på vent fra byggherres side med planlagt oppstart under 2023. Delvis eksponert bolverk av trolig yngre dato midlertidig registrert innfor kommende arkeologiske undersøkelser.

Nordhavn

KBM4916 **Mikkelshus**

Forundersøgelse

Havneopfyld. Slut 1800-tallet.

Deltagere: Tim Slumstrup Aunkilde

Overvågning af udgravning til kælder i inddæmmet del af Nordhavn. Der blev udelukkende fundet opfyld fra havneindvinding

Nordvest

KBM4920 Bispebjerg Kirkegård Buen

Forundersøgelse

Stolpehuller, oldtid?

Deltagere: Anine Madvig Struer

Forundersøgelse i forbindelse med anlæggelse af skybrudsbassin. Af arkæologisk interesse fremkom der kun to mulige stolpehuller på arealet.

KBM4996 **Ringertoften**

Forundersøgelse

Mindre affaldsgrube fra Nyere tid

Deltagere: Niels Henrik Andreasen og Per Jansson

Forud for byggemodning blev der undersøgt et areal for kulturspor i Københavns Nordvestkvarter. På den vestlige del af matriklen fandtes kanten af et tidligere, naturligt moseområde. En mindre affaldsgrube fra 18-1900-tallet blev afdækket, men der blev ikke fundet andre kulturspor.

KBM5004 **Dortheavej 3**

Forundersøgelse

Deltagere: Anine Madvig Struer, Inger Bech Hebelstrup, Per Jansson og Klaus Hvid

*Der henvises til afrapporteringen for yderligere information.
(red.)*

KBM5036 **Tagensbo Skole**

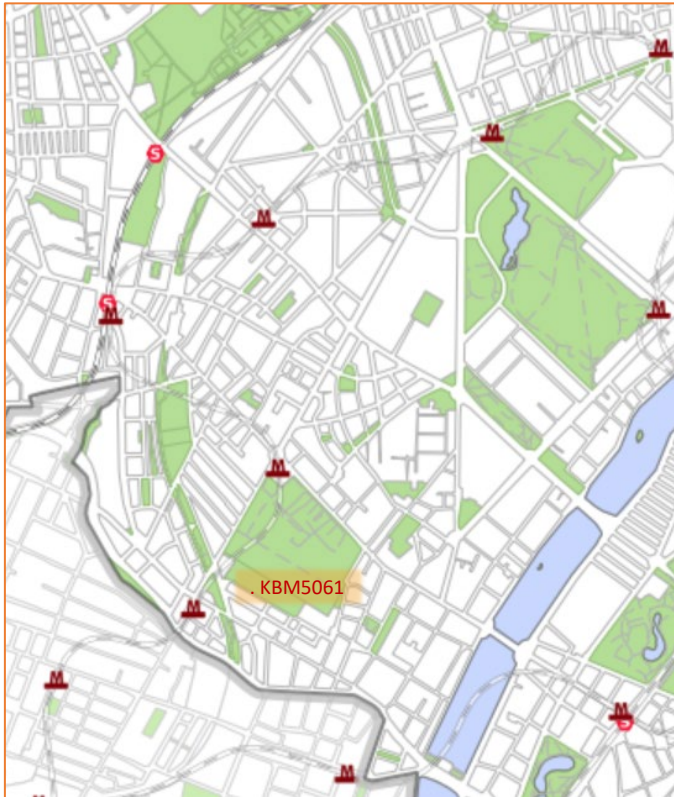
Forundersøgelse

Ingen arkæologiske anlæg

Deltagere: Niels H. Andreasen og Inger Bech Hebelstrup

I forbindelse med udvidelse af skolen blev området for den kommende byggegrube besigtiget. I den nederste del af den overliggende muldhorisont fandtes enkelte skår af keramik, porcelæn, stengods og stentøj, der kan dateres mellem 1850-1930. Intet ældre materiale blev observeret på nær et lille flintafslag fra stenalderen (også i muldhorisonten). Fjorten skarpt afgrænsede nedgravninger blev tolket som bore- eller plantehuller fra Nyere tid.

Nørrebro

KBM5061 Hans Tavsens Gade

Forundersøgelse

Nyere tid

Deltagere: Tim Slumstrup Aunkilde

Afsøgning ved kabellægningsforløb langs Hans Tavsens Park, der tidligere har været kirkegård. Der har tidligere været fundet begravelser uden for parkens areal. Dette blev ikke set i denne omgang.

Slotsholmen

KBM 5019 **Nationalbanken**

Forundersøgelse

Fundament.

1600 – 1800-tallet

Deltagere: Nanna R. Jensen og Tim Slumstrup Aunkilde

Rester af fundament, antageligt fra skibssmedjen på Bremerholmen.

Undersøgelsen fortsætter i 2023

Sydhavnen

KBM4739 **Karens Minde Aksen**

Forundersøgelse

Skelgrøfter, flint og pløjelag. Nyere tid, Stenalder

Deltagere: Zenon Topcagic, Nanna R. Jensen, Niels Henrik
Andreasen og Tim Slumstrup Aunkilde

I forbindelse med etablering af skybrudssikring på Sjælør Boulevard 10-40 og Wagnersvej undersøgte museet området for kulturspor. Der blev påtruffet skelgrøfter fra udmatrikuleringen af området i 1700-1800-tallet. Ved Wagnersvej fremkom et ældre pløjelag i engareal; her fandtes enkelte flintafslag fra undergrundslagets overflade.

KBM4897 **Vestre Kirkegård**

Forundersøgelse

Begravelser, skeletter, urner. slut 1800-midt 1900

Deltagere: Stine Damsbo Winther og Tim Slumstrup Aunkilde

Antropologisk registrering og analyse af skeletmateriale inden genbegravelse af 29 grave fra forundersøgelse. De gravlagte var mænd, kvinder og børn og dateres fra slut 1800-tallet til første halvdel af 1900-tallet. Skeletterne gav et særdeles godt indblik i aldersrelaterede sygdomme og nyere tids begravelsesskik.

KBM4969 **Louis Pios Gade**

Forundersøgelse

Kulturlag med stenalderflint, bygningsfundamenter fra Frederiksholm Teglværk.

Deltagere Niels H. Andreasen, Andreas V. Wadskjær, Kirsti Pedersen, Matias Møller, Jonas H. Jæger, Nanna R. Jensen, Zenon Topcagic.

Ved fjernvarmearbejde fandtes ved Ellebjerg Skole et kulturlag med en stor koncentration af bearbejdet flint fra flere perioder af neolitikum. I udgravningen opsamledes en grubekeramisk skafttungepil, en fladehugget senneolitisk pil og flere ophuggede øksefragmenter. Endelig blev der i de omkringliggende gader fundet bygningsfundamenter og produktionsaffald fra Frederiksholm Teglværk (grundlagt 1871).

KBM5016 **Pio Park**

Forundersøgelse

Flintafslag

Deltagere: Klaus Hvid, Sam Keenan og Niels Henrik
Andreasen

Forundersøgelse på område nær erkendt stenalder-boplads.
Lokaliteten, viste sig at have været planeret i 1900-tallet,
hvilket kan have fjernet stenalderens originaloverflade.
Flintefund antages derfor at være redeponeret.

KBM5039 **Rubinsteinvej m.fl.**

Forundersøgelse

Sandflugtslag, grube, skelgrøft, Nyere Tid, Moderne Tid.

Deltagere: Anine Madvig Struer og Mikkel Siebken

Overvågning af ny fjernvarme. I Rubinsteinsvej fremkom en
skelgrøft fra 17-1800-tallet, ligesom det kunne dokumenteres
at der har været gentagne udfordringer med sandflugt i
området. I Offenbachsvej og relaterede baggårde var det
oprindelige muldlag bevaret under den moderne
overfladebelægning, men der fremkom en enkelt ældre
grube samt dræn fra anden halvdel af 1800-tallet.

Anlægsprojektet fortsætter i 2023.

Valby

KBM5006 Vibeholmen 1-3, Ålholm Skole

Forundersøgelse

Skelgrøfter

Deltagere: Anine Madvig Struer og Morten Steineke og
Nanna R. Jensen

Ved overvågning af ny fjernvarme fremkom der flere
paralleltiggende grøfter, der tolkes som skelgrøfter, muligvis
markerende ejerlavsskellet mellem Valby og Vigerslev
Landsbyer.

KBM5070 **Mosedalvej 17-19**

Forundersøgelse

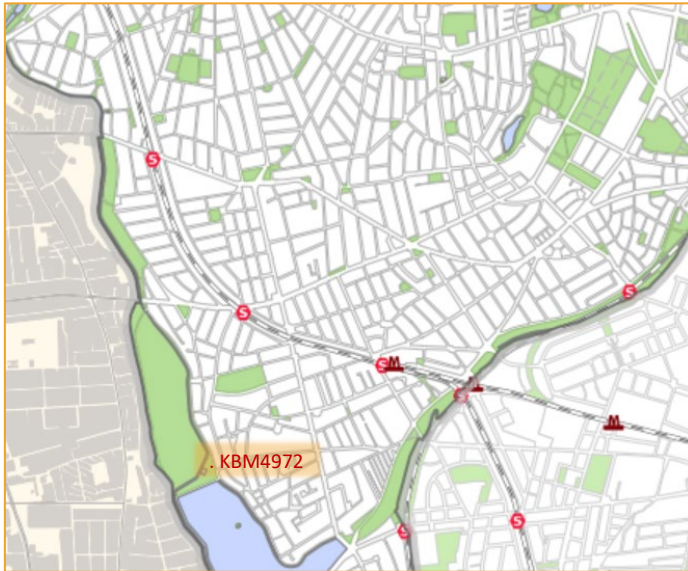
Murstensfundament 1800-tallet

Deltagere: Sam Keenan, Gerd Bindsbøl Ravnholt

Forundersøgelse af et 45 m langt trace.

Kun materiale fra 1800-tallet blev observeret, herunder et murstensfundament. Der blev ikke fundet andet af arkæologisk interesse.

Vanløse

KBM4972 Ejbygård-Lindevang

Forundersøgelse

Søbund, tørv

Tim Slumstrup Aunkilde

Fortsat fra 2021. Flere tørvehorisonter i Damhusdæmningen, der vidner om, at dæmningens opbygning er sket med påfyld fra bundafrensningen af den eksisterende sø i 1859.

Vesterbro

KBM4484 **Vodroffsvej/Gl. Kongevej Bp. 2**

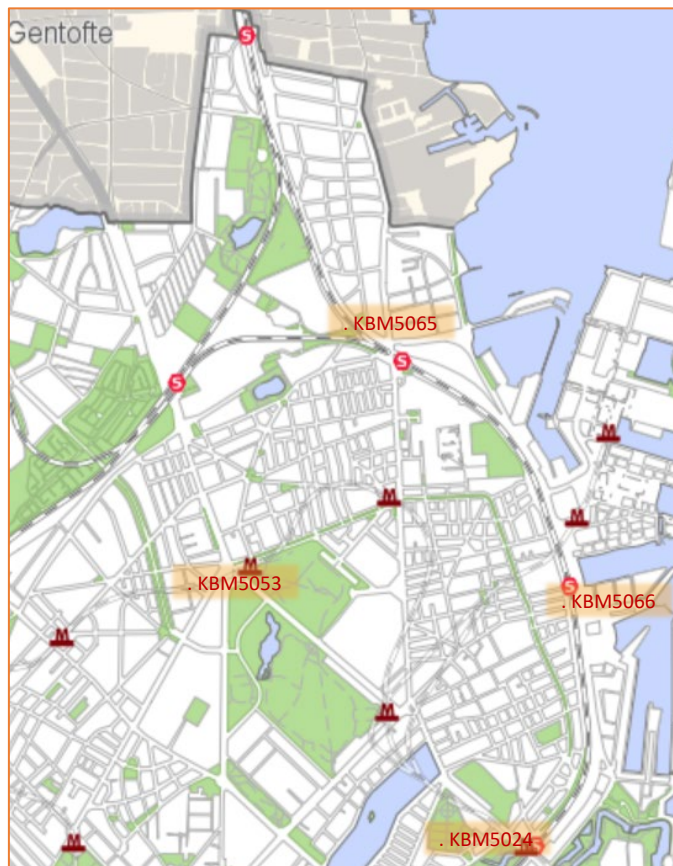
Forundersøgelse og udgravning

Hus, latriner, trævandrør, render

Deltagere: Rikke Simonsen, Matteo Laudato og Inger Bech Hebelstrup.

Undersøgelsen foregik i en skakt ved hjørnet af Skt. Jørgens Sø. Her blev konstateret et tykt lag påført ler, muligvis lagt som byggemodning eller del af bastion fra Christian 4.s tid. Desuden fremkom der adskillige anlæg i form af nederste del af hus med gulv, fire latriner, delvis med tønder bevaret, trævandrør samt hhv. træsatte og jordgravet rende. Datering: 1600-1800-tallet.

Østerbro

KBM5024 **Malmøgade 7**

Forundersøgelse

Humane knogler.

Deltagere: Sam Keenan

Under etableringen af kloaker på adresse Malmøgade 7 & 9, blev der fundet nogle humant knogler i form af en overarm og en tand. Knoglerne blev uden øvrig arkæologisk kontekst. Og formodes at være forflyttet fra nærtliggende fattigkirkegårdsbegravelser.

KBM5053 **Nørre Fælled Skole, Idrætshal**

Forundersøgelse og udgravning

Treskibet hus, jernalder, oldtid

Deltagere: Gerd Bindsbøl Ravnholt, Klaus Hvid, Rikke Simonsen, Terje Stafset, Nikolai Fenger Pedersen og Christian Flensborg.

Under ca. 2m opfyld fra nyere tid fremkom et treskibet langhus. Huset har formentlig været opført i tre faser.

Det er et usædvanligt fund for Københavns Museum. Indeværende fund har umiddelbart paralleller til et ældre romersk jernalderhus i Vigerslevparken, udgravet i 1994. I museets ansvarsområde er der yderligere to lokaliteter, som kan betegnes som sikker bebyggelse fra oldtid.

Der er udtaget prøver til c-14 datering, men på baggrund af hustypologi og et enkelt løsfund dateres huset foreløbigt til yngre romertid.

Undersøgelsen er først afsluttet i starten af januar 2023.

KBM5065 **Svanemøllen Kaserne**

Forundersøgelse

Deltagere: Rikke Simonsen og Mikkel Siebken.

*Der henvises til afrapporteringen for yderligere information.
(red.)*

KBM5066 **Østbanegade m.fl.**

Forundersøgelse

Forsvarsværk

1600-tallet

Deltagere: Terje Stafseth, Per Jansson, Sam Keenan og Rikke Simonsen

Undersøgelse af profiler med markant stratigrafi i forbindelsen med forsyningsarbejde. Stratigrafien kan relateres til opførelsen af nærtliggende tidligere bastion fra slutningen af 1600-tallet.

Der vil være yderligere arbejde i området i 2023, hvor sagen fortsættes.

"Arkæolog finder Kridtpiber" Tegner: Knud Wiuff